

CHOWANNA

2016

TOM 1 (46)

Warunkiem prawego myślenia jest wolność i wola wolności. Wolność jednak nie jest darem niezasłużonym. Aby być wolnym, trzeba chcieć być wolnym, trzeba wierzyć, że się jest wolnym. Podczas gdy bowiem prawem świata, w którym żyjemy, jest bezwładność, prawem życia ludzkiego jest wolność. Być zaś wolnym, znaczy to, nie dać się powodować żadnymi racjami mechanicznymi, zwyczajem, przykładem, opinią, intereselem, nie dać się powodować ani miłością, ani nawet szczęściem. Być wolnym, znaczy to, snuć swoje myśli w sposób prawy, widzieć w każdej osobie ludzkiej zawsze cel, a nigdy środek.

Ludwik Chmaj
(„Chowanna” 1938, nr 9)

W numerze między innymi

Kierunki rozwoju etyki pedagogicznej
i teorii wychowania moralnego

WYDAWNICTWO
UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO
KATOWICE 2016

CHOWANNA

2016

TOM 1 (46)

CZASOPISMO NAUKOWE PIONU PEDAGOGIKI
 WYDZIAŁU PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO
 POD PATRONATEM KOMITETU NAUK PEDAGOGICZNYCH POLSKIEJ AKADEMII NAUK
 PUBLIKOWANE OD 1929 ROKU
 — PÓŁROCZNIK —

Rada Naukowa / Advisory Board

Jerzy Brzeziński, Olga Chyżna (Ukraina), Maria Czerepaniak-Walczak, Stanisław Juszczyk, Dana Knotova (Czechy), Wojciech Kojs, Stefan M. Kwiatkowski, Zbigniew Kwieciński, Henriette W. Langdon (USA), Marilyn Langevin (Kanada), Tadeusz Lewowicki, Maria Machalova (Słowacja), Ewa Marynowicz-Hetka, Krystyna Marzec-Holka, ks. Janusz Mastalski, Zbyszko Melosik, Pavel Muhlpachr (Czechy), Aleksander Nalaskoski, ks. Marian Nowak, Stanisław Palka, Andrzej Radziewicz-Winnicki, Isabella Reichel (USA), Andreas Schauder (Szwajcaria), Ewa Solarczyk-Ambrozik, Tomasz Szkudlarek, Eleonora Sapia-Drewniak, Bogusław Śliwerski, Wiesław Theiss, Kerttu Tossavainen (Finlandia), Janina Wyczęsany, Shu-Lan Yang (Tajwan)

Redaktorzy tematyczni / Subject editors

Małgorzata Górnik-Durose (psychologia zdrowia), Ewa Jarosz (pedagogika społeczna), Stanisław Juszczyk (pedagogika mediów), Mirosława Knapik (arteterapia), Katarzyna Krasoń (dydaktyka), Krzysztof Maliszewski (pedagogika kultury), Eugenia Mandal (psychologia społeczna), Anna Nowak (pedagogika resocjalizacyjna), Beata Pitula (pedeutologia), Adam Stankowski (pedagogika specjalna), Agnieszka Stopińska-Pająk (historia wychowania, andragogika), Ewa Wysocka (teoria wychowania)

Redaktor tomu – część monograficzna / Contributing editor

Alicja Żywczok

Zespół Redakcyjny / Editorial staff

Redaktor naczelna / Editor-in-chief: Ewa Syrek

Zastępca redaktor naczelnej / Deputy editor-in-chief: Agnieszka Stopińska-Pająk

Sekretarz / Secretary: Łukasz Michalski

Native speaker

David Oldroyd

Redaktor statystyczny / Statistical editor

Henryk Gacki

Wersją pierwotną (referencyjną) czasopisma jest wydanie papierowe.

W formie elektronicznej publikacja dostępna jest w zasobach
Central and Eastern European Online Library (www.ceeol.com)

ISSN 0137-706X

(wersja drukowana)

ISSN 2353-9682

(wersja elektroniczna)

Publikacja finansowana ze środków pionu pedagogiki Wydziału Pedagogiki i Psychologii
Uniwersytetu Śląskiego
oraz Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego

Adres Redakcji / Editorial address: Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego
40-126 Katowice, ul. M. Grażyńskiego 53 (pokój 224)
tel. 32 359 97 10, e-mail: chowanna@us.edu.pl
www.chowanna.us.edu.pl

Spis treści

Stanisław Juszczyk: Jubileusz czterdziestolecia Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego (1976–2016). Rodowód – instytucjonalizacja – rozwój – zamierzenia	9
--	---

Część monograficzna

Kierunki rozwoju etyki pedagogicznej i teorii wychowania moralnego (pod redakcją Alicji Żywczok)

Wstęp (Alicja Żywczok)	57
Alicja Żywczok: Moralne i edukacyjne konsekwencje intelektualizmu etycznego	69
Rafał Godoń: Etyka i kształcenie. O integralności doświadczenia pedagogicznego	89
Beata Ecler-Nocoń: Etyczne dylematy związane ze zmianą dotyczącą postrzegania ról płciowych podejmowanych przez kobiety i mężczyzn w rodzinie	101
Ewa Szadzińska: Edukacyjne przygotowanie do etycznego działania na rzecz zrównoważonego rozwoju	117
Edyta Widawska: Etyka pedagogiczna podstawą edukacji włączającej. Studium przypadku	133
Małgorzata Kitlińska-Król: Preferencje aksjologiczne studentów pedagogiki	153
Joanna Gózdź: Ściąganie w szkole – pomiędzy etyką a społeczną normą	175

Studia i rozprawy

Marta Znaniecka: Kategoria duchowości w pedagogice kontemplatywnej	195
Monika Sulik: W poszukiwaniu wiedzy przy stole, na stole, a może pod stołem – konteksty andragogiczne	213
Krystyna Buszman, Hanna Przybyła-Basista: Percepcja wsparcia społecznego pacjentów z zaburzeniami odżywiania w perspektywie pacjentów, ich rodziców i przyjaciół	227
Agata Chudzicka-Czupała, Lidia Baran: Skłonność do moralnego dystansowania się studentów a ich intencje nieuczciwego zachowania się i reakcji na nieuczciwość akademicką innych	251
Petr Juříček: Specyfika institucionálního zacházení s mladými dospělými v podmínkách výkonu trestu odnětí svobody	273
Jolanta Spętana: Sens życia jako wyznacznik zdrowia oraz kategoria badawcza w obszarze nauk społecznych	301
Małgorzata Bereźnicka: Sources of Knowledge about Parenting and Causes of Lack Thereof at the Birth of a First Child from Parents' Perspective.	319

Recenzje, komunikaty, polemiki

Barbara Ostafińska-Molik: <i>Postrzeganie siebie i własnego zachowania w kontekście zaburzeń adaptacyjnych młodzieży</i> . Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2014, 368 s., ISBN 978-83-233-3768-3 (Barbara Adamczyk)	341
<i>Jedzenie jako sytuacja edukacyjna i społeczna</i> . Red. naukowa Barbara Juraś-Krawczyk, Elżbieta Woźnicka. Łódź: Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, 2015, 196 s., ISBN 978-83-7405-630-4 (Monika Sulik).	345
Gregory Bateson w Polsce. Sprawozdanie z I Sympozjum Batesonowskiego pt. <i>Niewidzialne środowisko: ekologia jako dyskurs w humanistyce</i> (Dąbrowa Górnicza, 13–15 maja 2016 r.) (Sławomir Pasikowski)	349

Kronika

Wspomnienie. Stephen Walker (1944–2015) (Andrzej Radziewicz-Winnicki)	359
Smutek i żal. Pożegnanie z moim Przyjacielem (Andrzej Radziewicz-Winnicki)	367

Table of Contents

Stanisław Juszczyk: The 40th Anniversary of the Faculty of Psychology and Pedagogy of Silesian University (1975–2016). Origins – Institutionalization – Development – Plans	9
---	---

Monographic Part

Developmental Directions of Pedagogical Ethic and Theory of Moral Education (edited by Alicja Żywczok)

Introduction (<i>Alicja Żywczok</i>)	57
Alicja Żywczok: Moral and Educational Consequences of Ethical Intellectualism	69
Rafał Godoń: Ethics and Education. On Integrity of Educational Experience.	89
Beata Ecler-Nocoń: The Ethical Dilemma Connected with Social Changes in Gender Roles	101
Ewa Szadzińska: Educational Preparation for Ethical Action for Balanced Development	117
Edyta Widawska: Pedagogical Ethics as a Basis for Inclusive Education. Case Study.	133
Małgorzata Kitlińska-Król: Preferences Axiological Education Students	153
Joanna Gózdź: Cheating on School Tests – Between Ethics and the Social Norms	175

Studies and Essays

Marta Znaniecka: The Category of Spirituality in Contemplative Pedagogy	195
Monika Sulik: In the Search for Knowledge at the Table, on the Table or under the Table – Andragogical Contexts	213
Krystyna Buszman, Hanna Przybyła-Basista: Perception of Social Support in Patients with Eating Disorders from the Perspective of Patients, Parents and Friends	227
Agata Chudzicka-Czupała, Lidia Baran: Students' Moral Disengagement and Their Intentions for Dishonest Behaviour and Reaction to Academic Dishonesty of Others	251
Petr Juříček: The Specifics of the Institutional Treatment of Young Adults in the Conditions of Imprisonment	273
Jolanta Spętana: The Meaning of Life as Indicator of Health and Research Category in Social Sciences	301
Małgorzata Bereźnicka: Sources of Knowledge about Parenting and Causes of Lack Thereof at the Birth of a First Child from Parents' Perspective.	319

Reviews, Announcements, Polemics

Barbara Ostafińska-Molik: <i>Postrzeżanie siebie i własnego zachowania w kontekście zaburzeń adaptacyjnych młodzieży</i> . Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2014, pp. 368, ISBN 978-83-233-3768-3 (Barbara Adamczyk)	341
<i>Jedzenie jako sytuacja edukacyjna i społeczna</i> . Red. naukowa Barbara Juraś-Krawczyk, Elżbieta Woźnicka. Łódź: Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, 2015, pp. 196, ISBN 978-83-7405-630-4 (Monika Sulik).	345
Gregory Bateson in Poland. The Account of the First Batesonian Symposium Entitled <i>The Invisible Environment: Ecology as a Discourse in Humanities</i> (Dąbrowa Górnicza, 13–15 May 2016) (Sławomir Pasikowski)	349

Chronicle

Remembrance. Stephen Walker (1944–2015) (Andrzej Radziewicz-Winnicki)	359
Grief and Remorse. A Farewell to my Friend (Andrzej Radziewicz-Winnicki)	367

Inhaltsverzeichnis

Stanisław Juszczyk: Das Jubiläum des 40-Jahrestags der Fakultät für Pädagogik und Psychologie der Schlesischen Universität (1976-2016). Abstammung - Institutionalisierung - Entwicklung - Pläne	9
--	---

Monografischer Teil

Entwicklungsrichtungen der pädagogischen Ethik und Theorie der ethischen Erziehung (der Redaktion von Alicja Żywczok)

Zulassung (Alicja Żywczok)	57
Alicja Żywczok: Ethische Folgen und Bildungsfolgen des ethischen Intellektualismus	69
Rafał Godoń: Ethik und Bildung. Zur Integrität der pädagogischen Erfahrung	89
Beata Ecler-Nocoń: Die mit veränderter Beurteilung der Geschlechtsrollen von Frauen und Männern in der Familie verbundenen ethischen Dilemmata	101
Ewa Szadzińska: Die Bildungsvorbereitung für ethisches Vorgehen für nachhaltige Entwicklung	117
Edyta Widawska: Pädagogische Ethik als Grundlage der inklusiven Bildung. Fallstudie	133
Małgorzata Kitlińska-Król: Axiologische Präferenzen von den Pädagogikstudenten	153
Joanna Gózdź: Abschreiben in der Schule - zwischen Ethik und gesellschaftlicher Norm	175

Studien und Abhandlungen

Marta Znaniecka: Kategorie der Spiritualität in kontemplativer Pädagogik	195
Monika Sulik: In der Suche nach dem Wissen am Tisch, auf dem Tisch oder vielleicht unter dem Tisch – andragogische Kontexte	213
Krystyna Buszman, Hanna Przybyła-Basista: Die Wahrnehmung der sozialen Unterstützung von Patienten mit Essstörungen aus der Sicht von Patienten, deren Eltern und Freunden	227
Agata Chudzicka-Czupała, Lidia Baran: Eine Neigung zur moralischen Zurückhaltung vs. unfaires Benehmen der Studenten und ihre Reaktion auf unfaires Benehmen der Anderen	251
Petr Juříček: Spezifische institutionelle Behandlung der jungen Strafgefangenen	273
Jolanta Spętana: Der Lebenssinn als Anzeichen der Gesundheit und eine Forschungskategorie auf dem Gebiet der Sozialwissenschaften . .	301
Małgorzata Bereźnicka: Die Borne des Wissens über Erziehung und die Ursachen des Mangels an solchem Wissen bei der Geburt des ersten Kindes aus der Sicht dessen Eltern	319

Rezensionen, Berichte, Polemiken

Barbara Ostafińska-Molik: <i>Postrzeżanie siebie i własnego zachowania w kontekście zaburzeń adaptacyjnych młodzieży</i> . Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2014, 368 S., ISBN 978-83-233-3768-3 (Barbara Adamczyk)	341
<i>Jedzenie jako sytuacja edukacyjna i społeczna</i> . Red. naukowa Barbara Juraś-Krawczyk, Elżbieta Woźnicka. Łódź: Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, 2015, 196 S., ISBN 978-83-7405-630-4 (Monika Sulik).	345
Gregory Bateson in Polen. Bericht über I. Batesonsches Symposium u.d.T.: <i>Unsichtbare Umwelt: Ökologie als Diskurs in Geisteswissenschaften</i> (Dąbrowa Górnicza, 13–15 Mai 2016) (Sławomir Pasikowski)	349

Chronik

Im Gedenken an Stephen Walker (1944–2015) (Andrzej Radziewicz-Winnicki)	359
Wehmut und Trauer. Abschied von meinem Freund (Andrzej Radziewicz-Winnicki)	367

Recenzenci

Redakcja ogłasza listę Recenzentów w ostatnim numerze z danego roku oraz na stronie internetowej czasopisma

Dla Autorów

Szczegółowe informacje dotyczące nadsyłania tekstów oraz procedury wydawniczej znajdują się na stronie internetowej czasopisma: www.chowanna.us.edu.pl

Prenumerata

Zamówienia dotyczące prenumeraty „Chowanny” przyjmuje Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego: zamowienia.wydawnictwo@us.edu.pl

„Chowanna” została zamieszczona
w bazie bibliograficznej czasopism humanistycznych i społecznych BazHum
oraz w Index Copernicus International Journals Master List

Redakcja
Martina Bořilová (język czeski)
Magdalena Starzyk (język polski)
Krystian Wojcieszuk (język angielski)

Projekt okładki i szaty graficznej
Tomasz Gut

Motyw graficzny na okładce i stronach tytułowych artykułów
Aleksander Herman

Korekta
Magdalena Starzyk

Łamanie
Edward Wilk

Copyright © 2016 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0137-706X
(wersja drukowana)

ISSN 2353-9682
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład: 120 + 50 egz. Ark. druk. 23,25.
Ark. wyd. 22,5. Papier Sora Matt Plus 90 g vol. 1.2
Cena 36 zł (+ VAT)

Druk i oprawa:
EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, Spółka Jawna
ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

Czasopisma objęte patronatem
Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN lub jego zespołów:

BIULETYN HISTORII WYCHOWANIA

www.historiawychowania.amu.edu.pl/biuletyn.html

CHOWANNA

www.chowanna.us.edu.pl

PAREZJA

Czasopismo Forum Młodych Pedagogów
przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN

www.parezja.uwb.edu.pl

PEDAGOGIKA SPOŁECZNA

<http://pedagogium.pl/wydawnictwo/pedagogika-spoleczna.html>

PROBLEMY WCZESNEJ EDUKACJI

www.pwe.ug.edu.pl

PRZEGLĄD PEDAGOGICZNY

www.przeglادpedagogiczny.ukw.edu.pl

ROCZNIK PEDAGOGICZNY

www.staff.amu.edu.pl/~pedszkol/rocznik_pedagogiczny

STUDIA PEDAGOGICZNE

<http://spedagogiczne.ptp-pl.org>

STUDIA Z TEORII WYCHOWANIA

http://nowa.chat.edu.pl/skroty/studia_z_teorii_wychowania.htm

Więcej o książce

CENA 36 ZŁ | ISSN 2353-9682
(+VAT)

